

Tudod-e? - sűrítmény

Tudod-e, hogy

- ... 1 Antonio Vivaldi a barokk kornak,
- ... **2. Liszt Ferenc a romantika korának,**
- ... 3. Beethoven a bécsi klasszicizmus időszakának nagy zeneszerzője volt?

Tudod-e, hogy

- ... a romantika korában a művész **szabad polgár, szabad művész** lett?
- ... **a kor nagy muzikusai** állandó vendégek lettek **a főúri szalonokban?**
- ... a virtuóz hangszeres művészek **ünnepelt előadóművészek** voltak?
- ... a romantika egyik visszatekintő programja **a régi mesterek műveinek feltámasztása** volt?

Tudod-e, hogy

- ... az egyén belső világának kivetítése = **Erős érzélemvilág?**
- ... Visszakívánczolás időben = **Elvágódás a múltba?**
- ... Küzdelem a sorssal = **Tragikus elem?**
- ... Titokzatos, hátborzongató történetek = **Meseszerűség?**

Tudod-e, hogy

- ... a mondat egyetlen szóval lezárható: A nemzeti hagyományok, **befejezése?**
- ... hasonlóképpen - A népdalkincsek **felfedezése?**

Tudod-e, hogy

- ... a romantika első korszakának elnevezése: **Korai romantika?**
- ... második korszakának elnevezése: **a Romantika virágkora?**
- ... harmadik korszakának elnevezése: **Késői romantika?**
- ... záró szakaszának elnevezése: **századforduló, vagy búcsúzó Romantika?**

Tudod-e, hogy

- ... **Lichtental Bécs külvárosa?**
- ... **Franz Schubert** édesapja tanító volt?
- ... Schubert a **Bécsi Konviktus** énekkarának tagja volt?
- ... Schubert édesapja mellett **segédtanító** volt?:
- ... **21** éves volt, amikor elhatározta, hogy saját műveinek jövedelméből él?
- ... Csekély jövedelmének pótlására **házi zenetanító** lett?
- ... A **Schubertiádák** voltak azok az emlékezetes együttlétek, amikor írók, költők, festők, mujszikusok baráti körében eljátszhatta műveit?
- ... Schubert eszményképe **Beethoven** volt?
- ... Franz Schubert **31** éves korában halt meg?

Tudod-e, hogy

- ... az a műfaj, amelyben Schubert több, mint 500 darabot írt, a **Dal** műfaja volt?
- ... Schubert dalainak jellemzője **a gazdag dallamosság** volt és dalain **a német népdalok hatása** érződött?
- ... a dal tartalmán kívül **kifejlődésével** kapcsolódott szorosan a Romantikához?

Tudod-e, hogy

- ... Schubertet követve **Robert Schumann** is kiemelkedő dalkomponista volt?
- ... hasonlóképpen **Felix Mendelssohn** **Bartók** is?
- ... a német dalköltők egyike **Johannes Brahms** volt?

Tudod-e, hogy

- ... Schubert egyik legismertebb, leghíresebb dala a **Goethe** versére írt **Erlkönig, Rémkirály?**

Tudod-e, hogy

- ... **Frederic Chopin** nevéhez gyakran odaillesztik a jelzőt: a zongora poétája?
- ... Chopin szülőhazája **Lengyelország?**
- ... 20 éves korában rajongással fogadta őt a francia főváros, **Párizs?**
- ... Chopin műveinek közös forrása **a lengyel népzeneből** ered?
- ... Chopint Párizsban temették el, szívét azonban visszavitték szülőhazájába, ahol **Varsóban őrzik?**

Tudod-e, hogy

- ... amikor felhangzanak a hangulatot, lelkiállapotot kifejező keringők, polkák, polonézok, etűdök, noctürnök, impromptúk, legnagyobb mestertűkre, Chopinre kell gondolnunk és a darabok romantika óta ismert közös elnevezésére: **Hangszeres karakterdarabok.**
- ... a hangszeres karakterdarabok illusztrálására **Chopin B-dúr Mazurkájának** hangjai szólalnak meg?

Tudod-e, hogy

- ... **Liszt Ferencet** tartják a XIX. századi romantikus zenei élet legsokoldalúbb egyéniségének, a kor szellemi vezérének?
- ... Liszt Ferenc 1823-ban **Párizsban** telepedett le?
- ... Párizsban a kor vezető művészei vették körül, **Chopin és Berlioz** voltak a barátai
- ... 1842-ben **Weimarban** telepedett le?
- ... 1839-től **Róma, Weimar Budapest** között osztotta meg idejét?
- ... Liszt Ferencet **Bayreutban** temették el **1886-ban?**

Tudod-e, hogy.

- .. Liszt Ferenc új szimfonikus műfajt teremtett, amelynek témáját zenén kívüli élményekből vette. Az új műfaj elnevezése: **szimfonikus költemény?**

Tudod-e, hogy

- ... a szimfónia többtétéles formájával szemben a szimfonikus költemény **egybekomponált?**
- ... az idézet Liszt Ferenc **Les preludes** (lé prelúd) című szimfonikus költeményéből hangzik el.

Tudod-e, hogy

- ... **Robert Schumann** munkássága zenetörténeti jelentőségű volt? A korai romantika eredményeit szinte minden műfajban összefoglalássá érlelte .
- ... Robert Schumann alkotói tevékenységének középpontjában **zongoramuzsikája** állt?
- ... másik nagy műfaja **a dal** volt? ..
- ... **szimfonikus és kamarazenéje** a bécsi klasszikusokat követte?

Tudod-e, hogy

- ... **Felix Mendelssohn-Bartholdy** arra törekedett, hogy a klasszicizmus és a romantika éles ellentéteit kiküszöbölje?
- ... zongoraművészként és karmesterként is **beutazta Európa több országát?**
- ... a zenei idézet **Mendelssohn** 17 éves korában írt művéből hangzik fel?
- ... a mű címe: Szentivánéji álom nyitány? - A mű felépítése a **klasszikus** korra utal - téma megragadásának módja a **romantikára?**

Tudod-e, hogy

- ... a Magyarországon többször is járt **Johannes Brahms** arra törekedett, hogy a romantika formai újításait összhangba hozza a klasszikus hagyományokkal?
- ... Brahms életében egyaránt jelentősek voltak **a szimfónia - a versenymű, - a kamarazene - a dal?**

Tudod-e, hogy

- ... a XIX. század kiváló zeneszerzője, **Hector Berlioz**, a francia zene forradalmára, nyelvújítója volt?
- ... **Brahms** is, Berlioz is komponált magyar vonatkozású zenét. Brahms 21 darabból álló, sorozata, köztük az **V. magyar tánc** bizonyítja, hogy szinte anyanyelvi fokon művelte a magyaros műfajt. Nem kevésbé híres **Berlioz** műve a Rákóczi induló.

Tudod-e, hogy

- ... az opera a XIX. században szinte egyeduralkodó műfajjá lett?

Tudod-e, hogy

- ... az olasz romantikus opera első három kiemelkedő alakja Antonio Gioachino **Rossini**, Vincenzo **Bellini** és Gaetano **Donizetti** volt?

... a három nagynevű komponista közül **Rossini Sevillai borbély** című operájából **Figaró belépőjét** idézzük?

Tudod-e, hogy

... **Giuseppe Verdi** az operairodalom egyik legnagyobb zeneszerzője volt?

... az olasz operairodalomban ő teremtette meg a **romantikus nagyoperát**?

... **operáiban összhangban van a cselekmény és a zene?**

... **az emberi hangot** részesítette előnyben a **zenekarral szemben?**

... **1901-ben halt meg, 88 éves korában**

... nagy sikert aratott **Nabucco** című operájából idézzük a **Rabszolgák kórusát?**,

Tudod-e, hogy

... a német romantikus opera vezéralakja, a német zenedráma megteremtője **Richard Wagner?**

... Wagner az **összművész** típusának megteremtője volt?

... Wagner kiváló **karmester - drámaíró - zeneszerző** volt?

... operáiban a Sprechgesang - **énekbeszéd** - bevezetése fűződik a nevéhez?

... operáinak szerkezete átfogja **az egész operát?**

... operáiban **a zenekar szerves része a drámának?**

... a wagneri zenedráma a látványból, **az énekbeszédből, a zenekar hangjaiba burkolt gondolatokból** fonódik össze?

... az elhangzó zenei idézet, **A Walkür** című drámájából való részlet, a **Walkürök lovaglása?**

Tudod-e, hogy

... a romantikus orosz operában Mihail Ivanovics **Glinka** Ivan Szuszanyin című operája jelentett döntő fordulatot?

... Glinka két nagy zenei forrása az **orosz népdal** és az **olasz operaszínpad** volt?

Tudod-e, hogy

... a realista orosz zene és zenedráma megteremtője és a színpadi zene történetének Verdi és Wagner mellett legnagyobb alakja **Mogyeszt Muszorgszkij?**

... műveinek témája **az emberi jellemek ábrázolása és az orosz történelem** volt?

... műveiből **Borisz Godunov** című operájának **Forradalmi kórusát** idézzük?

Tudod-e, hogy

... a XIX. század magyar műzenéjét **a népies műdal és az opera jellemezte?**

... a XIX. századi magyar nemzeti zene forrása **a verbunkos zene** volt, amely minden magyar kompozíció műfaját **meghatározta?**

Tudod-e, hogy

- ... a verbunkos zenét **Erkel Ferenc** formálta stílussá? Ő volt a magyar nemzeti opera megteremtője?
- ... műveiből a **Bánk bán** című opera híres **Hazám áriáját** idézzük?

Tudod-e, hogy

- ... Európa művészi zenéje hosszú időszakán át a nyugat kultúráját jelentette. 1800 után **kiterjedt más területekre is?**

Tudod-e, hogy

- ... az alábbi XIX, századi zeneszerzők neve és hazája így kapcsolódik:
- ... **Edvard Grieg - Norvégia**
- ... **Frederic Chopin - Lengyelország**
- ... **Stanislaw Moniusko - Lengyelország**
- ... **Antonin Dvorzsák - Csehország**
- ... **Bedrich Smetana - Csehország**
- ... **Erkel Ferenc - Magyarország**
- ... **Jan Sibelius - Finnország**

Tudod-e, hogy

- ... a **Moldva** című szimfonikus költemény **Bedrich Smetana** alkotása? **Cseho.**
- ... a **Finnlandia** című szimfonikus költemény **Jan Sibelius** alkotása? **Finnorsz.**

Tudod-e, hogy

- ... Oroszországban Milij Aéluxejevic **Balakirjev** - Cezar Antonovic **Kjui** - Nikolaj Andrejevic **Rimszkij-Korzakov** - **Alexandr Porfirjevic Borogyin** - és Mogyeszt Petrovic **Muszorgszkij** harcoltak a nemzeti művészet és a romantika megteremtéséért? A zenetörténet közös néven említi őket: **nagy orosz ötok.**

Tudod-e, hogy

- ... zenetörténeti térképkészítésünk III. részét a legeurópaibb orosz zeneszerző, **Pjotr Iljics Csajkovszkij** zenéjével zárjuk?
- ... Csajkovszkij példaképe **Mozart** volt?
- ... zenei stílusának eredzisége **az orosz népdalkincsen** alapul?
- ... azt mondják, **szimfóniáiról**, hogy a XIX. század szimfonikus zenéjének csúcspontjai?
- ... szimfóniái mellett **versenyművei** ma is a koncerttermek kedvelt műsor-számjai?

Tudod-e, hogy

- ... III. fordulónkat **Csajkovszkij B-moll zongoraversenyének** hangjaival zárjuk?